

ove09 SOCIALE ZEKERHEID (gegevens 2020)

SOCIALE VOORZIENINGEN EN SOCIALE VERZEKERINGEN

- De **sociale voorzieningen** worden door de overheid betaald uit de algemene middelen.
- De **sociale verzekeringen** worden betaald uit premieafdrachten.
Sociale verzekeringen zijn door de overheid collectief verplicht gesteld. Sociale verzekeringen berusten op solidariteit, de premie wordt geheven naar draagkracht.
Sociale verzekeringen worden onderverdeeld in werknemersverzekeringen en volksverzekeringen.
 - **Werknemersverzekeringen** zijn bedoeld voor mensen in loondienst.
De verschuldigde premie, betaald door werkgevers en werknemers, wordt ingehouden op het loon.
 - **Volksverzekeringen** zijn bedoeld voor iedereen.
De verschuldigde premie, betaald door premieplichtigen, wordt afgedragen aan de belastingdienst.

SOCIALE VOORZIENINGEN

Voorbeelden van sociale voorzieningen zijn de Participatiewet en de Toeslagenwet.

- De **Participatiewet** is de belangrijkste sociale voorziening. De Participatiewet moet ervoor zorgen dat meer mensen, met en zonder beperking, werk vinden bij een gewone werkgever. Doel van de Participatiewet is ondersteuning bij arbeidsinschakeling en verlening van bijstand door gemeenten. Werk gaat voor inkomen: oogmerk is om mensen te helpen bij het vinden van betaald werk en het verkrijgen van een eigen inkomen.
- De Toeslagenwet (**TW**) zorgt voor een aanvulling op een aantal uitkeringen tot het sociaal minimum. Het sociaal minimum is het bedrag dat men nodig heeft om in eigen levensonderhoud te kunnen voorzien.

WERKNEMERSVERZEKERINGEN

- De Werkloosheidswet (**WW**) beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van werkloosheid.
- De Wet verlenging loondoorbetalingsverplichting bij ziekte (**Wvlbz**) verplicht werkgevers maximaal twee jaar lang 70% van het laatstverdiende loon door te betalen aan zieke werknemers.
De Ziektewet (**ZW**) zorgt ervoor dat mensen die geen werkgever (meer) hebben, bijvoorbeeld flexwerkers en uitzendkrachten, ziekgeld ontvangen.
- De kern van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (**WIA**) is het bevorderen van arbeidsgeschiktheid, in plaats van het aantonen van arbeidsongeschiktheid. Werkgevers en werknemers zijn verantwoordelijk voor preventie, verzuimbegeleiding en werkhervatting. Alle inspanningen zijn erop gericht dat mensen die nog in staat zijn te werken zo snel mogelijk weer aan de slag gaan.
Mensen die volledig of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn geworden, kunnen een uitkering ontvangen. Deze uitkering gaat in na de wettelijke loondoorbetalingstermijn van 2 jaar.

VOLKSVERZEKERINGEN

- De Algemene Ouderdomswet (**AOW**) verzekert de bevolking tegen de financiële gevolgen van ouderdom ('ouderdomspensioen').
- De Algemene nabestaandenwet (**Anw**) regelt het recht op een uitkering voor nabestaanden en (half)wezen.
- De Wet maatschappelijke ondersteuning (**Wmo**) is erop gericht dat zoveel mogelijk mensen blijven meedoen aan de samenleving en zelfstandig blijven wonen. De Wet langdurige zorg (**Wlz**) is bedoeld voor ouderen en gehandicapten die permanent toezicht en zorg nodig hebben.
- De Algemene Kinderbijslagwet (**AKW**) heeft tot doel een financiële tegemoetkoming te verstrekken voor het verzorgen en opvoeden van kinderen (tot maximaal 18 jaar).
(De AKW is een uitzondering: de kosten van deze wet worden betaald uit de algemene middelen en deze volksverzekering is dus eigenlijk een sociale voorziening.)

DE ZORGVERZEKERINGSWET

Een aparte verzekering is de Zorgverzekeringswet (**Zvw**). Deze wet regelt voor iedereen een basispakket voor medische zorg. Iedereen is verplicht zich voor dit basispakket te verzekeren bij een zorgverzekeraar naar keuze. Verzekerden van 18 jaar en ouder moeten voor het basispakket een zorgpremie betalen (voor kinderen tot 18 jaar is geen premie verschuldigd).

Naast de zorgpremie betaalt iedereen met een eigen inkomen nog een inkomensafhankelijke bijdrage.

Voor werknemers wordt deze bijdrage door de werkgever betaald (werkgeversheffing Zvw).

Voor mensen met een laag inkomen wordt een deel van de premiekosten vergoed (zorgtoeslag).

De bedoeling van de Zorgverzekeringswet is dat zorgverzekeraars onderling gaan concurreren. Zij moeten prijsafspraken maken met zorgaanbieders, zoals ziekenhuizen en specialisten. Zorgverzekeraars zijn niet (meer) verplicht om met elke zorgaanbieder een contract af te sluiten. De zorgaanbieders worden op deze manier aangezet tot concurrentie met elkaar. Door deze marktwerking moeten de (toenemende) kosten van de gezondheidszorg in de hand worden gehouden.